

ὑδατος καὶ πετρῶν, ἀναρριφθεισῶν εἰς ὕψος 75 ποδῶν, ἵνα πάραυτα καταπέσῃσι μὲ ὑπόκωφον δοῦπον.

Φοβερά ἦτον ἡ κίνησις τοῦ ἐδάφους κατὰ τὴν στιγμὴν τῆς πτώσεως ταύτης, παρευθὺς δὲ ὑπέρρογκον κύμα διέδραμε τὸν ποταμὸν, καὶ ἀνέβη πόδας τινὰς ἐπὶ τῆς ἀπέναντι ὄχθης, καὶ πάραυτα ὑπεχώρησε. Τὸ ὄλον τοῦ θεάματος διήρκεσε τρία ἢ τέσσαρα δευτερόλεπτα, καὶ ἐτελείωσε πρὶν ὁ λαὸς ἐννοήσῃ ὅτι ἤρχισε. Τότε ἠέρεθη μέγιστος ἀλαλαγμὸς, συγχρόνως δὲ ἀτμόπλοα ἐσύριζαν καὶ διὰ μιᾶς πᾶσα μικρὰ λέμβος ἐκ τῶν περὶξ ἐξέκίνησε νὰ φθάσῃ εἰς τὰς σπιλάδας, ὅπως πρώτη περάσῃ ἐπάνωθεν τοῦ μέρους, ἐνθα ἡ ἔκρηξις ἄρτι συνέβη. Τὰ πλήθη διεσκορπίσθησαν, ἀλλ' οὐκ ὀλίγος χρόνος παρήλθεν ἕως οὗ τὸ διὰ τοῦ ποταμοῦ ἐμπόριον ἀναλάβῃ τὸν συνήθη δρόμον του.

Τῆς ἐκρήξεως προσηγήθησαν δύο ἐκπυροσκοπήσεις τηλεβόλων, ἵνα προαναγγείλωσιν εἰς τοὺς φύλακας τὸ μετ' ὀλίγον συμβησόμενον καὶ προδιαθέσωσιν εἰς αὐτὸ τὸν λαόν, ὃ δὲ κρότος αὐτῶν ἠκούσθη θροντωδέστερον καὶ εἰς μεζίζονα ἀπόστασιν ἢ αὐτῆ ἡ ἔκρηξις, ἥτις δὲν ἠκούσθη οὐδ' ἐγένετο αἰσθητῆ εἰς σημεία πέντε μίλια ἀπέχοντα, καίτοι τὰ τηλεβόλα ἠκούσθησαν εὐκρινῶς ἐν τῇ αὐτῇ ἀποστάσει. Ἡ ἔκρηξις ἐξετόπισε καὶ ἔθραυσε περίπου 43,000 κυβικῶν μέτρων (yards) μαρμαρυγίτου λίθου ἄρους 90,000 τόνων, ἡ δὲ ὑπόνομος περιεῖχε 47,461 κυβικῶν μέτρων ὕδατος, ὅπερ προστιθέμενον εἰς τὸ ἐπὶ τῆς ὑφάλου ὕδωρ, ἀπετέλει περίπου 143,000 κυβικῶν μέτρων μετατοπισθέντες ὕδατος ὑπὸ τῆς ἐκρήξεως. Τὸ πρόβλημα συνίστατο εἰς τὸ νὰ προσαγάγῃσιν ἐκρηκτικὰς ὕλας καὶ μηχανὰς ὅπως μετατυπίσωσι τὸ ὕδωρ καὶ τὸν βράχον, χωρὶς νὰ προέλθῃ διατίναξις, καὶ φαίνεται ὅτι ἐπιτυχῶς ἐλύθη. Αἱ βολιδασκοπήσεις αἵτινες ἐγένοντο τὴν ἀκόλουθον ἡμέραν ἀπέδειξαν πρὸς εὐχαρίστησιν τοῦ στρατηγοῦ Νεύτωνος, ὅτι ἡ ἔκρηξις ἀπέβη ἐντελεστάτη, θραύσασα καθ' ὁλοκληρίαν τὴν ὑφαλον· μένει δὲ τῶρα τὸ ἔργον τῆς ἐξαγωγῆς τῶν τεμαχίων, ὅπως βαθυνοθῇ ὁ πορθμὸς. ***

ΠΕΡΙ ΦΑΙΝΟΜΕΝΩΝ ΕΝ ΤΩ ΟΥΡΑΝΩ ΚΑΤΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 1877

Ἐν ἔτει 1877 θὰ συμβῶσι ὅ ἐκλείψεις ὄραται ὅμως ἐν Ἀθήναις θὰ ἦναι μόνον αἱ δύο ὀλικαὶ τῆς σελήνης ἐκλείψεις.

Ἡ πρώτη θὰ συμβῇ τὴν νύκτα τῆς $\frac{15}{27}$ Φεβρουαρίου. Ἀρχεται ἐνθ' ἡ σελήνη ἴσταται βαθέως ἐν τῇ Ἀνατολῇ περὶ τὴν $5\frac{1}{2}$ ἑσπέρας, τὸ μέσον τῆς ἐκλείψεως θὰ ἦναι περὶ τὴν 8^ν καὶ 24', τὸ τέλος περὶ τὴν 9^ν καὶ 20'.

Αἱ ἐκλείψεις τοῦ ἡλίου τῆς $\frac{1}{4}$ Μαρτίου, 27/8 Ἀύγ., 26/7 Σεπτ. δὲν εἶναι ὄραται παρ' ἡμῖν.

Τῇ $\frac{11}{23}$ Αὐγούστου θὰ ἔχωμεν δευτέραν ὀλικὴν ἐκλείψιν σελήνης, καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν ὄρατην. Ἀρχεται δὲ τὴν 9^ν καὶ 22', θὰ εὐρίσκηται ἐν τῷ μέσῳ τὴν 44^ν καὶ 20' καὶ θὰ τελειώσῃ τὴν 4^ν καὶ 48' μετὰ τὸ μεσονύκτιον. Καὶ τῷ 1844 ἐγένοντο δύο ὀλικαὶ ἐκλείψεις σελήνης ὄραται ἐν Εὐρώπῃ.

Τὴν συνάντησιν τῆς σελήνης πρὸς φωτεινοὺς ἀπλανεῖς ἀστέρας ὡς καὶ πρὸς τοὺς μεγάλους πλανήτας κρίνομεν περιττὸν νὰ ἀναφέρωμεν διότι τὰ τοιαῦτα φαινόμενα εἰδικῶς ἐνδιαφέρουσι τοὺς ἀστρονόμους. Ὅπως δὲ προσδιορίσῃ τις ἀκριβῶς τοὺς χρόνους τοιούτων φαινομένων, εἶναι ἀναγκαῖος ἀκριβὴς ὑπολογισμὸς, δι' ὃν ἡ δαπάνη χρόνου καὶ ἐργασίας δὲν εἶναι ἀνάλογος πρὸς τὸν προκείμενον σκοπὸν.

Τὸ ζωδιακὸν φῶς ἐν τῷ ἑσπερινῷ οὐρανῷ θὰ διακρίνεται εὐκόλως ἀπὸ τῶν ἀρχῶν τοῦ Ἰανουαρίου μέχρι μέσων Μαΐου εὐθὺς μετὰ τὸ τελευταῖον λυκαυγέ. Ἐν τῷ πρωϊνῷ οὐρανῷ τὸ φαινόμενον θὰ διακρίνηται καλῶς κατ' Αὐγούστον καὶ Σεπτέμβριον.

Οὐδεὶς τῶν γνωστῶν κομητῶν τῶν ὄρατῶν διὰ γυμνοῦ ὀφθαλμοῦ θὰ ἐπανέλθῃ εἰς τὴν γειτονίαν τοῦ ἡλίου.

Ἐν Ἀθήναις, μηνὶ Δεκεμβρίῳ 1876.

I. Φ. ΙΩΑΝΝΙΣ ΣΜΙΑΤ

Διευθυντὴς τοῦ ἐν Ἀθήναις Ἀστεροσκοπεῖου.

ΧΕΙΡΟΚΤΙΑ ΕΚ ΔΕΡΜΑΤΟΣ ΙΧΘΥΟΣ

Περίεργος εἶναι ἡ συνήθεια τοῦ καλύπτειν τὰς χεῖρας διὰ χειροκτιῶν. Πόθεν ἄρ' ἄγε προήλθεν; ἴσως ἔλαβε τὴν ἀρχὴν ἐκ προφυλάξεως ἀπὸ μεταδοτικῶν μiasμάτων· ἴσως χρησιμεύουσι καὶ πρὸς θέρμανσιν μὲν τὸν χειμῶνα, ἀποφυγὴν δὲ τοῦ καύματος τοῦ ἡλίου κατὰ τὸ θέρος.¹ Τὸ βέβαιον ὅμως εἶναι ὅτι ἐνθ' ἀφίνομεν ἀσκεπὲς τὸ πρόσωπον τὸ λεπτοτάτην ἔχον τὴν ἐπιδερμίδα, φροντίζομεν νὰ περικαλύπτωμεν τὰς χεῖρας καὶ ὅτε ἀκόμη οὔτε ψυχὸς οὔτε θάλλπος ὑπερβάλλον ὑπάρχει. Φαίνεται λοιπὸν πιθανότερον ὅτι τὴν χρῆσιν τῶν χειροκτιῶν ἐπενόησεν ἡ ἀνάγκη τῆς ἀποκρύψεως δυσμόρφου χειρὸς, καὶ ἰδοὺ σήμερον ἐξέλιπε πᾶσα διάκρισις μεταξὺ ὠραίας καὶ κακοσχῆμου χειρὸς, μὲ μόνην τὴν διαφορὰν ὅτι ἐν καιρῷ δεξιῶσεως ἀντὶ νὰ ἔρχωνται εἰς προσαφὴν δύο χεῖρες φυσικαὶ ὅπως τὰς ἐπλασεν ὁ Δημιουργὸς, συνθλίβονται δύο τεμαχία δέρματος αἰγὸς ἢ κυνὸς ἢ γαλῆς. Ἀλλὰ τί σημαίνει ἡ φύσις ἀπέναντι τῆς ἐθιμοτυπίας ἢ τοῦ συρμοῦ; Δὲν ἐβλάπομεν τῶνόντι μέχρι τῆς χθὲς τὰς γυναῖκας μεταμορφωμένας διὰ τοῦ κρινολίτου εἰς κωνοει-

1. Γνωστὸν ὅτι οἱ πρῶτοι ἄνθρωποι ἀντὶ ἄλλης ἐνδομασίας ἐκάλυπτον τὸ σῶμα ὀλόκληρον μὲ δέρματα ζῶων· πιθανὸν λοιπὸν πρὸς ἀνάμνησιν τοῦ παλαιοῦ συρμοῦ νὰ ἐπεκράτησεν ἡ συνήθεια τοῦ καλύπτειν διὰ δέρματος μόνον τὰς χεῖρας.